

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.— K
Félévre	20.— „
Negyedévre	10.— „
Egy hónapra	3'40 „
Egyes szám ára 12 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 8.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 261. szám.

Csütörtök, november 15.

Az oroszországi felfordulás.

Ujabb makszimalista proklamáció.

Budapest, nov. 15. A sajtószállásról közlik egy újabb makszimalista proklamáció szövegét, amely a többek közt ezeket mondja:

Az Oroszországban fenyegető veszedelem legyűrhetése és a nyugalomnak a fronton való helyreállítása érdekében támogassátok a hadsereg főbizottságát, hogy a nemzeti szocialistákból és a bolsevikiekből egységes kormányt alakíthasson. A szovjet nyomban összehívja az alkotmányozó gyűlést, hogy javaslatokat tegyen az általános békére vonatkozólag és a földeket a földbirtokbizottságnak átadja. Aláírva: Perekreslov.

Kerenszki győzött?

London, nov. 15. Reutter jelentés. Stockholmból mértékadó helyről jelentik, hogy Kerenszki Pétervárról van. A leninisták csak kis részét bírják Pétervárnak. Egész Oroszország az ideiglenes kormány kezében van. A kozákok a vörös gárdát felmorzsozták.

20.000 rubel Kerenszki fejére.

Stockholm, nov. 15. A Stockholm Tidingennek jelentik Pétervárról, hogy **a makszimalista kormány 20.000 rubelt tűzött ki Kerenszki fejére. A vasúti munkások is csatlakoztak a bolsevikiekhez.**

A forradalmi kormány átveszi a vezérletet.

Páris, nov. 15. Havas jelentés. Kedden az új forradalmi kormány 7 tagú küldöttsége megjelent az orosz főhadiszálláson, hogy átvegyék a fővezérletet.

[Az entente követek és a makszimalista kormány.

London, nov. 15. A Central News jelenti Pétervárról, hogy az ottani entente követek még nem határoztak az új kormányral szemben való magatartásukról és megvárják kormányaik erre vonatkozó utasításait.

Lugano, nov. 15. A Secolo jelenti, hogy **a pétervári olasz követ azt a megbízást kapta, hogy az orosz kormányval kezdje meg a formális érintkezést.**

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, nov. 15. Hivatalos jelentés.

Olasz harctér:

A hét község fensikjén tegnap osztrák és magyar zászlóalj rohammal elfoglalták a Monte Castellettót.

A Sugana-völgyben az ellenséget Primolanótól visszavetették.

Feltrétől délnyugatra támadásaink tért nyertek.

A Piave mellett nem volt lényeges esemény.

Keleti harctér:

Nincs ujság.

Albán harctér: Az Ochrida tótól nyugatra a franciák a legelől levő állásaikban visszahúzódtak.

A német nagyvezérkar mai jelentése.

Berlin, nov. 15. A nagyfőhadiszállásról jelentik:

Nyugati harctér:

A tűzérési tevékenység a párás és ködös időjárás miatt mérsékelt volt. Este azonban Dixmuidennél és a flandriai harctér egyes szakaszán nagyobb erőre fokozódott. Sikeres felderítő harcokban foglyok és géppuskák jutottak kezünkre.

Keleti harctér:

Nagyobb harci cselekmények nem voltak.

Macedon arcvonala:

A franciák az Ochrida tótól nyugatra kiűritették magaslati állásaikat.

Olasz harctér:

A fonzascói és feltrei hegységekben déli irányban előrenyomult csapataink harci érintkezésben állnak az ellenséggel.

A Piave alsó folyásánál semmi ujság.

A francia kormányválság. A békebarát Caillaux a jövő embere.

Genf, nov. 15. Havas jelentés.

Poincaré elnök elfogadta a Painlevé kormány lemondását. A válságban mint a jövő miniszterelnöke Caillaux neve áll előtérben.

A háboru hirei.

Az olaszok az Etsch mögé vonulnak vissza.

Madrid, nov. 15. Olaszországból érkező jelentések szerint Verona körül sürgős erősítési munkálatok folynak. Az olaszok az Etsch mögé fognak visszavonulni.

Az összes spanyol katonai szakértők megegyeznek abban, hogy az olaszoknak az Etsch mögé való visszavonulás életkérdés.

Buvárhajó sikerek.

Berlin, nov. 15. Wolff-jelentés.

Egyik buvárhajónk Gerlach sorhajóhadnagy vezetése alatt egy gőzöst és egy vitorlást 25.000 tonna tartalommal az Anglia körüli vizeken elsüllyesztett.

London, nov. 15. Az admirális közli:

Egy ellenséges buvárhajó elsüllyesztette egyik torpedózuzónkat és egy kis monitort. A monitor 26 emberének nyoma veszett.

A sajtószállás esti jelentése.

Budapest, nov. 15. A sajtószállásról jelentik szerda este:

Olaszországban a hadi helyzetben lényeges változás nem történt.

Keleten nincs ujság.

A tegnap esti Wolff-jelentés.

Berlin, nov. 15. A Wolff-iroda jelenti szerda estéről:

Keleten és nyugaton nagyobb harci események nem voltak.

Olaszországban sikeres harcok a hegységekben.

Lloyd George helyzete megingott.

London, nov. 15. Angol parlamenti körökben Lloyd George párisi beszéde nagy feltűnést keltett. Az a felfogás uralkodik, hogy ezért a kormány helyzete megingott.

Hága, nov. 15. Itteni diplomáciai körökben Lloyd George helyzetét kritikusan mondják. A válság döntő hatással lehet az entente-ra.

Azt is beszélnek, hogy Lloyd George párisi beszédével szándékosan hívta ki bukását, mert az általa képviselt háborus irányzatot megingatták az oroszországi belső és az olasz harctéri események.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, november 14.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Olasz harctér:

Csapatunk tegnap bevonultak Feltreba.

A Sugana-völgy két oldalán Schenchensteul gróf tábornagy hadserege hatalmasan kiépítette az utóbbi napokban elért sikereket. Hadosztályai elérték Primolanot és miután még tegnapelőtt bevették a Monte Longarot, nagy hőben rohammal elfoglaltak több védelmi művet Asiagotól keletre és bevették a monte Liseren fekvő pánccélőrdöt.

Az Olaszország ellen harcoló szövetséges haderők immár az Adriától egész a Pasubióig mindenütt ellenséges földön állanak. A Ledrótónál rohamcsapataink kivetették az ellenséget két támaszpontjából, amely alkalommal foglyok és géppuskák maradtak kezünkön.

Keleten és balkánon nincs fontos esemény.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, november 14.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Nem volt nagyobb harc cselekmény.

Flandriában csak este éledt fel újra a tüzéségi tűz és Dixmuidennél és Passchandaeltől északra jelentékeny hevességet ért el.

Keleti és macedon harctér:

Nincs különös esemény.

Olasz harctér:

A hétközség fensikjain csapatunk rohammal elfoglalták a hótól eltemetett olasz magaslati állásokat. Asiagotól keletre és bevették a monte Liseren fekvő pánccélőrdöt. Primolano és Feltre a miénk. Az alsó Piave mentén tüzéségi tűz.

Ludendorff.

A délmagyarországi gazdák értekezlete Temesvárott.

A délmagyarországi vármegyék gazdasági egyesületei közös megállapodások alapján ez évi november hó 13-án értekezletet tartottak Temesvárott az ez évi ciroktermés átvétele tárgyában kibocsájtott kormányrendeletnek megváltoztatása érdekében.

Az értekezleten a temesmegyei, a torontálmegyei, az aradmegyei, a csanádmegyei, a hátszegi gazdasági egyesületek és a délvidéki földművelők gazdasági egyesületének küldöttei vettek részt.

A torontálmegyei gazdasági egyesületek részéről megjelentek az értekezleten; Ögróf Palavicini Arthur nagybirtokos, Kokas József, Burits József és Lowieser Mihály uradalmi igazgatók, Telbisz Arthur, Probot Károly és Wehner János földbirtokosok, Marton Andor e. főtítká, Horváth József és Guth Ferenc ernőházi kisbirtokosok és Kaufman Béla rudolfsgnádi gazdakörnek 15 kisbirtokos küldötte.

Az értekezleten Csiky Gyula a temesmegyei gazdasági egyesület elnöke elnököl, ki megnyitó beszédében tömör szavakban összefoglalta a célt, melynek érdekében közös megbeszélés alapján a délmagyarországi gazdasági egyesületeket Temesvárra értekezletre összehívta, s egy határozata javaslatot terjeszt az értekezlet elé, mely egyrészt a cirok átvétele ügyében kibocsájtott kormányrendelet megváltoztatását sürgeti, másrészt azon panaszok orvoslását sürgeti, melyek méltánytalanul súlyosodnak a gazdák vállaira, s melyeknek orvoslását az összes gazdatársadalmi testületek mindezideig hiába szorgalmazták.

A cirok ügyében előterjesztett határozati javaslatokhoz nagyon sokan szólnak hozzá, kifejtve a sérelmeket, melyek a kibocsájtott kormányrendelet következtében a gazdákat sújtják. A torontálmegyei gazdák panaszait Kaufman Béla, a rezsőházi gazdakör titkára adta elő, ki elmondta a többek közt az is, hogy a rezsőházi gazdák, kik ez évben 1200 holdon termeltek cirkot, a múlt évben a cirokszaktól 100 koronáért adták el q.-kint, a kereskedő pedig, ki megvette tőlük, 700 koronán exportálta azt Németországba.

Az előterjesztett határozati javaslattal s a különböző indítványokkal szemben Ottyk Péter temesmegyei földbirtokos azon áthidaló javaslatot ajánlotta elfogadásra, hogy küldöttségileg térje fel az értekezlet a földművelésügyi minisztert, hogy úgy a cirokmagra, mint a cirokszaktára a megállapított árak mérsékelten emeltesse fel. Ezen indítvány támogatására szólalt fel Marton Andor főtítká is, ki Ottyk javaslatát még azzal kérte kiegészíteni, hogy a küldöttség különösen azt kérje nyomtatékosan a minisztertől, hogy az áru átvételéről sürgősen gondoskodjék, nehogy annak késedelmes átvételével mérhetetlenül károsodjanak a gazdák. Az értekezlet többek hozzájárulása után ily értelemben határozott. A jövő évben termelhető cirokterületet a kibocsájtott kormányrendelettel szemben, mely a kalászosokkal bevetett terület 5 %-át írja elő, az értekezlet 10 %-ra kívánja felemelni. Ezután megválasztotta az értekezlet a gazdasági egyesületek megjelölt tagjai sorából a küldöttséget, mely az értekezlet határozatát a földművelésügyi miniszterhez viszi.

Az előterjesztett határozati javaslattal többi pontjait, melyek a gazdatársadalom által már többször hangoztatott más irányú panaszokat, károsodásokat és sérelmeket foglalják magukban, az értekezlet egyhangulag elfogadta.

HIREK

Az első napon.

A nemzeteknek abban a gigantikus mérközésében, mely immár negyedik évében jár — és tekintve a rengeteg ember és anyagáldozatot, melyet ez a harc természetesen kiváltott, sokáig már nem is tarthat — hetedszer mobilizálja most a magyar állam, a magyar tőkét.

A magyar tőkének az eddigi hadikölcsönökben, 11 milliárdval való részvétele, ha azokra a fényes győzelmekre gondolunk, melyeket kivittünk és melyek maradandóságát seregeink ereje és kitartása garantálja, egy olyan befektetésnek mutatkozik, melynél előnyösebbet, kedvezőbbet elgondolni sem lehet.

De az elért eredmények egy imperatívust sugároznak ki magukból, azt, hogy mindenki, minden vagyoni erejével, a hetedik hadikölcsön állami értékeibe fektesse pénzét, mert azok a ragyogó sikerek, melyeket ellenségeinkből kiverekedtünk, csak úgy lehetnek el nem foszló, örökös dicsőségei a magyarságnak, ha annak az észnek, mely hadainkat mozgatja, vezetői és annak a magyar ökolnek, mely odavág, hol ellenségeinknek — kik bennünket a meg-

semmisítés lobogó vágyával támadt meg — fáj, megadjuk azokat az eszközöket, melyek a jelenlegi példátlan hadviselésben a győzelem sine qua non-ját teszik.

Ezeket a materiális eszközöket ideális eszközök teremtik meg.

A lelkesedés a célért, mely ebben a háboruban az, hogy megtartsuk független nemzeti létünket, mert multunk szerink nekünk is ott van a helyünk a napon; a lelkesedés azokért, akik ott állanak hegyek ormán, síkok messzeségében és a vérükkel váltanak nekünk helyet a napon, ez az egyik teremtő, ideális eszköz.

Vele jár a másik, a fáradságot nem ismerő propaganda a hetedik hadikölcsön produktivitásáért.

Ennek a jegyzése olyan kell hogy legyen, mely messze túl szárnyalja az előzők eredményeit, mert benne is, a mi erőnknek, a mi győzelmi akaratumknak egy dokumentumát kapják ellenségeink.

Nem kicsinyelhető a nemzeti vagyon eddigi teljesítménye, de távolról sem az a teljesítmény még, melyre ebben az országban meg van a képesség.

Még mindig nagy azoknak a száma, akik a hadikölcsönökből, nem participáltak úgy, amint tudtak volna és kellett volna, mert el nem vitatható, hogy a háború bizonyos foglalkozási körök pénzbeli szaturálásához, vagyonosodásához vezetett.

Vannak gazdagjai a háborúnak.

A pénzüknek ezek értéket adnak, lelket adnak, ha hadikölcsönt jegyeznek.

Senki pénzének, soha nemesebb célja nem volt, mint amilyent akkor kap, ha a hon védelmére, a hon jövőjének felépítésére kéri tőle és odaadja lelkesen.

Ez a megfontolás tegye bőséggé a ma megindult hadikölcsönjegyzést.

Dr. Hubert.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete folyó hó 19-én, hétfőn délután 3 órakor a volt esküdtzéki teremben rendes közgyűlést tart.

— **Eljegyzés.** Glocknitzer József Bécs, eljegyezte Valerie Frigyes polgártársunk bájos leányát Rózsikát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A nagybecskereki jótékony nőegylet** tegnap a tagok élénk részvétele mellett özv. Steinitzer Gézáné elnökle alatt rendkívüli közgyűlést és dr. Mihálovits Ödönné elnökle mellett választmányi ülést tartott, amelyeken folyó ügyeket intéztek el. November hóra a szegényeknek 417 korona segélyt szavaztak meg és megválasztották a választmányt, melynek tagjai lettek: Dr. Annau Ernőné, Bakalovich Józsefné, Beller Istvánné, Bielek Antalné, özv. dr. Demkó Pálné, Demkó Vidorné, Franz J. Lászlóné, Freund Adolfné, Grósz Gézáné, Haidegger Ödönné, Jankó Ágostonné, Jemrics Istvánné, Kamenszky Árpádné, Krumenacker Istvánné, dr. Mangold Samuné, Marton Andorné, Mencer Lipótné, Müller Józsefné, Novakovics Frigyesné, dr. Perisics Zoltánné, Perisics Napholtz Irén, dr. Pollák Győzőné, Popovics Péci Szilárdné, Stagelschmidt Jánosné, Solymossy Lajosné, dr. Steinbach Béláné, dr. Vinczevidy Ernőné, dr. Watty Dezsőné.

— **Gróf és uzorás.** Pénzzavarba jutott ifj. gróf Csáky Gyula földbirtokos s egy ügynök-höz fordulván, az elvitte Atlasz Izidorhoz, az árdragító pénzüzérhez. A kis Atlasz ezuttal sem tagadta meg magát. Maga ugyan nem adott pénzt, de szerzett mástól, ki az 5000 koronás kölcsönt folyósítván váltó és Rudabányarészvényekre, a kamat és egyéb kiadások levonása után adott 4550 koronát. De mire a summa Atlasz kezén átment s a gróf kezébe jutott, már 3500 koronára olvadt le. Csáky gróf a lejáratkor nem fizetett, hanem feljelentette uzorára

Telefon 330.

Városi Mozi a volt esküdtzéki teremben.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1917. évi november hó 15-én két előadás: 5 és fél 9 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel

A senki gyermeke.

Társadalmi dráma 5 felvonásban Amerika legnevesebb művészeivel.

Az ifjúkor. Három lap egy amerikai milliomos fiú naplójából. A főszerepben Jack Pickford.

miatt Atlaszt, akit a törvényszék két havi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte. Miután így ítélte a kir. tábla is, a kir. ügyészség felelősségével az ügy a Kuria I. tanácsa elé került, amely dr. Vécei Marcell védő meghallgatása után az ügyészség semmiségi panaszát elutasította s így jogerős a kir. tábla döntése.

— **Detektívek a vonatokon.** Most, hogy a vasuti lopások annyira elszaporodtak, hogy az utazás szinte veszedelemmel jár, a belügyminisztérium elhatározta, hogy utazó detektíveket fog alkalmazni a vonatokon.

A vasuti detektívek már november elsején megkezdték próbaszolgálatukat. Egyelőre a Budapest—fümefi, Budapest—marcheggi, Budapest—brassói és Budapest—zimonyi személyvonatokon fog utazni két-két kipróbált titkos rendőr. A szolgálat rendszeresítését a próba eredményétől teszik függővé.

— **Rablógyilkos katona.** Szegedről írják: A honvédelmi biztosság fogházába Lugosról beszállítottak egy katonát, aki meggyilkolta és kirabolta a kedvesét.

Toma Nikolae, a 8. gyalogezred 28 éves közlegénye a gyilkos. A katona néhány hónappal ezelőtt megismerkedett özvegy Omeszku Vazulné 43 éves kofaasszonnyal, akivel szerelmi viszonyt folytatott. A múlt esütőitől Toma késő éjjel ment az asszonyhoz. Omeszku-né nem ébredt föl. A katona átkutatta a szobát, az egyik fiókból kötelet talált és azzal álmában megfojtotta kedvesét. A gyilkosság után föltörte a szekrényt, ahonnan 600 koronát ellopt. Másnap fogták el a csendőrök és kihallgatása után Szegedre szállították.

A rablógyilkos katona börtönviselt ember. Három évvel ezelőtt Lugoson elrabolta az ezred hetvenötézer koronát tartalmazó pénztárát. Akkor két és felévi börtönre ítélték. Büntetését nemrég töltötte ki.

— **Köszönet.** A Gyermekbrát-egylet részére a következő adományok folytak be: A nagybecskereki fűszerkereskedők egylete Reinitz József elhalálása alkalmából 20 K, özv. Kurländer Imréné 20 K, ugyanez be nem váltott jégcedulák után 10 korona. Az egylet vezetősége hálás köszönettel nyugtazza az adományokat.

— **Ruházati cikkek és szövetneműek szállítása.** A 3584—1917. sz. alatt kiadott kormányrendelet értelmében ruházati cikkeknek és szövetneműeknek az ország területén kívül eső helyre bármi módon, tehát postán való szállítása is csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szabad. A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a következő ruházati cikkek és szövetneműek esnek az említett szállítási igazolvány alá: 1. Mindennemű gyapjuszövetek, félgapjuszövetek és manipulált szövetek. 2. Gyapjuból, félgapjuból, állati szőrökből, pamutból vagy ezek keverékeiből, illetve hulladékaiból készült mindennemű takarók, pokrócok és halinaszövetek. 3. Mindennemű teljesen kész, félig kész vagy kiszabott állapotban levő férfi-, női- és gyermekruhák és köpenyek. 4. Mindennemű selyem-, fél-selyem- vagy műselyemszövetek és szalagok, valamint ezekből előállított kész vagy kiszabott állapotban levő ruhacikkek. 5. Mindennemű

pamut-, len- és kenderszövetek vagy szalagok. 6. Bármilynemű pamut- vagy lenszövetből készült alsó- vagy felsőruházati vagy egyéb háztartási cikkek. 7. Pamutból, selyemből vagy gyapjuból készült mindennemű kötött és kötőszövött áruk. 8. Mindennemű férfi-, női- és gyermekkalapok és sapkák. A szállítási korlátozás kiterjed a felsorolt ruházati cikkekre nézve abban az esetben is, ha azok használt (öcska) állapotban vannak.

SZINHÁZ, ZENE

Heti műsor.

Nov. 15. Csütörtök: Poór Miklós felléptével másodszer: Feltékenység. (Páros.)

Nov. 16. Péntek: Máthé Gyula a „Hadipark” legkiválóbb komikusának felléptével: Tarka-Est. (Bérlétszünet.)

Nov. 18. Vasárnap d. u.: Urasági inas ke-restetik, este: Csárdáskirálynő (Bérlétszünet.)

Nov. 19. Hétfő: (Páros.) Dollerpapa (vigjáték) Jávor Ervin estéje.

Nov. 20. Kedd: (Páratlan.) Legénybucsu (operett). Véghelyi Iza, Tarnay, Fodor estéje.

Nov. 21. Szerda: (Bérlétszünet.) Feltékenység (színmű).

Nov. 22. Csütörtök: (Páros.) Cigányprimás (operett). Gyárfás és Varga Béla estéje.

Nov. 23. Péntek: (Páratlan.) Névtelen asszony (színmű).

Nov. 24. Szombat: (Páros.) Három a kislány (operett.) Karácsonyi Ili estéje.

Az előadások kezdete este fél 8 órakor.

Feltékenység. (Irtó: Arcibasev.) Az író nevével Magyarországon a *Szanin* c. regény megjelenése óta ismerik, amely népszerűségét főleg annak köszönhetette, hogy az ügyészség annak idején „erkölcstelen tartalma miatt” elkobozta. Természetes, hogy ez a nálunk akkoriban szokatlan intézkedés az emberek kíváncsiságát csak fokozta, de megállapítható, hogy ez a felfokozott kíváncsiság erős csalódással járt. A *Szanin* nem annyira erkölcstelennek, mint inkább unalmasnak találták, elnyújtott, hosszú dialógusai, filozofáló megállapításai az olvasók tetszésével sehogyszem tudtak találkozni s hogy mégsem vészett ki teljesen az emberek emlékezetéből, annak oka nem a regény belső értékében, hanem egyedül az elkobzás tényében keresendő.

A tegnapi bemutatott *Feltékenység* erős irodalmi értékét elvitatni nem lehet. Kitünően meglátott alakok élnek a színpadon. Jelena csupa ötletből, apró színfoltból, finom életmozaikból szőtt nő, egyéniség, akit ismerünk, akiből az élet igazsága sugárzik. Andrej, a szatirikus, rosszmájú, de becsületes és szókimondó újságíró erős és biztos vonásokkal megrajzolt ember. Szerjosa, a fiatalos nyers, szerelmes diák, kiből a szerelem naiv rajongása sem hiányzik s aki bosszúból veti magát a lenézett Blonda karjaiba, egyenesen az élet zajos üzeméből kerül a színpad világosságába. És a többi is mind az élet tüzeit hordja magában. Derbelijani a brutálisan szerető herceg, Szergej, az örök férfi, Blonda, a hisztérikus asszony, Szemjon, a maga rongyos, kis életével, az a férfiatlan férfi, akit a sors is arra teremtett, hogy megcsalják, a züllött katonaorvos, ki szeretni merészel és Szonja, ez a suhanó, halk árnyék, ki úgy vonul át a cselekményen, mint valami bánatos, gyöngéd, kísértő zene. Sehol semmi sablon, csupa tudatos, biztos beállítás, csupa élet.

A dialógusok azonban itt is hosszadalmasak és nehezen viszik a darabot előre is. A cselekmény evolúciója lassu menetű, a jelenetek egymásba kapcsolása laza, a mese szerkezete, — mert alakjai egytől-egyig erősen hangsúlyozottak — az alkotó kézből olykor kiesik. A felvonásvégek clouja mindenütt csattanó, nagy színpadi érzékkel kidolgozott, de az egyes felvonások az egész darab rovására körülhatároltak, az egymásból származás körülményeitől nélkülözök.

A dráma egyik bravurja: a Szemjonovics házaspár megteremtése csak azért, hogy Jelena és Szergej házassága az előbbiből, mint élesen elütő háttérrel, relief-szerűen kidomborodjék. A könnyűvérű, romlott erkölcsű Klavdija mellett Jelena, a finomabb eszközökkel, célzatos mosollyal, sejtető szavakkal, üléshelyeit macskaszzerű mozdulatokkal kacérkodó asszony, a nevelésesen nagylelkű, pipogya Szemjonovics Szemjon mellett Szergej, a komoly, tehetséges, egész férfi, akit mégis a kacérkodás minden súlytalan eszközével élő Jelena a hazugságok hálójával körülfont: éles

színpadi meglátás, erős írói gondolat, művészi intuíció hajtása.

Egyébként az egész dráma világitó gondolata: Jelena. Jelena alakjából ezer villogó sugár árad a színpadra. Jelena a dráma szépe és minden drámai gondolat Jelena alakja köré fonódik. A féltékenység itt másodrendű momentum, ezért Szergej is egyszerűbb, kevésbé színezett, alig komplikált egyén. Ez a dráma Jelena alakjával ébredt az író agyában.

Még néhány szót a dráma befejezéséről. Jelena halála kívül esik a lélektani indoklásból, hirtelen bekövetkező szenzáció s ezért ebben a beállításban mesterkéltséget és valószínűtlen. Ha Szergej akkor fojtja meg Jelenát, amikor a herceggel való kínos együttétben rájuk nyitja az ajtót: a végsőkig felingerült szerelmes férj vad extázisa a tettet érthetővé tenné. Ez a befejezés azonban scenikailag lehetetlen, nyers és művésziellen megoldás volna. Így a rajtaérés pillanatát egy hosszas elrajzolt jelenet követi, a házastársak lobogó szavakkal való, mégis hamis indulattal tüzelő viaskodása s ebben a szenvedélyessé festett vívásban — s nem a féltékenység igaz emberi kétségbeesésében — ragadja meg Szergej „ösztonszerűleg” Jelenát, hogy aztán különös mosollyal rámeredjen a holttestre. Ebben a befejezésben az író a sablont mégsem kerülhette el.

A darab a színészeket nagy feladatok elé állítja, amelyeknek megoldása a tegnapi előadáson alig részben sikerült. *Zöldi* Vilma Jelena szerepében minden tudását, egyéni báját belevitte és sugárzó intelligenciája sok helyen diadalmasan érvényesült. Ezt a szerepet azonban nem az ő komoly tónusu meleg és egyenletes művészetéhez szabták és ezért az asszonyi fantázia ezer színeit alakításában jött-né nélkülözöttük *Zöldi* Elza Blonda alakját néhány erős vonással rajzolta meg. *Kemény* Lajos Szergej szerepét teljesen félreismerve s a modern férj féltékenységét othelloi páthosszal játszotta. Hasonlót kell mondanunk *Poór* Miklósról, aki a cinikus, szókimondó, gunyos Andrejev szavait harsogó tenorban, minden színezés nélkül végig ugyanegy hangnemben mondotta, *Tarnay* Béla Szerjosa komoly, szép alakítás, *Radócz* Ferenc Szemjonja is minden dicsőretet érdemel. *Béhr* Matild, *Lugossy*, *Baróthy* és *Virág* megfelelőek voltak.

(B—i.)

Teljesen belovagolt tisztító

sötétpej kanca
168 cm. magas
7 éves

985

teljes felszereléssel eladó

Bencze Antal és Fia cégnél
Nagybecskereken.

Házmeister

felvétetik

988

Közgazdasági Bank mint R.-i.-ságnál.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti **Barna zsír**, nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peccates Dr. Flesch-félt kérjünk. Próbátégely 1-60 K, nagy tégely 3 K, családi tégely 9 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető. **Dr. FLESCHE** „Korona” gyógyszerháza Győr.

Az Ősz

beálltával védekezzünk a szél és zord időjárás káros hatása ellen. Az érzékeny bőr fölfuvasának a legbiztosabb ellenszere a Diana-alabástrompuder és a Diana-arc krém. Előkelő, szép, matt teintet ezen csodás bőrápolószerek használata által érhet el. A Diana-készítmények a

legszebb

rozsás, hamvas arcbört idézik elő, a bőrt bársonyosan puhítják s a bőrnek a fiatalos tulajdonságait tartóssá teszik. A kozmetika legkiválóbb

952

ajándéka

ez a két csodaszor, mely a modern nő pipereasztaláról nem hiányozhat s a nő szépségápolás elemi kelléke.

Mindenütt kaphatók! Főelárúsítóhely: **Diana Kereskedelmi R.-T.** Budapest, V., Nádor-utca 6.

Alapítási tervezet.

A Stagelschmidt János és József cég nagybecskereki téglagyárának megvásárlása és üzembehelyezése céljából és ezzel kapcsolatban építőipari célokra részvénytársaságot kívánunk alapítani.

A vállalat tárgya: mindennemű téglá- és cserépárak gyártása és elárúsítása, egyéb építési anyagok vásárlása és továbbeladása, építkezések vállalása. A vállalat határozatlan időre alakul.

Az alaptőke 800.000 korona.

A részvények bemutatóra szólnak. Összesen 2000 darab egyenként 400 K névértékű részvény kerül 410 K árfolyamon kibocsájtásra.

Az aláírás záróideje:
1917. évi november hó 20. napja.

Aláíráskor a jegyzett névérték 30%-át, a hátralékos 70%-ot és a 10 K felárt pedig 1917 december 20-ig kell a **Torontáli Agrárbank Részvénytársaság** nagybecskereki cég pénztáránál lefizetni.

Tuljegyzés esetén az alaptőke megfelelően fölemelhető.

Az alapítók nevezik ki az első igazgatóságot.

Nagybecskerek, 1917. évi október 31-én.

Az alapítók:

Torontáli Agrárbank Részvénytársaság:

Poroszkay s. k.

Wattay s. k.

Poroszkay Béla s. k.

Beck Gyula s. k.

Wattay-Pelbárt Endre s. k.

Kövesi Emil s. k.

Elek Győző s. k.